

Konstitutionsutskottets betänkande 2025/26:KU9

Förbättrade förutsättningar för Sverige i Nato – en kompletterande sekretessbestämmelse för Natoinformation

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i offentlighets- och sekretesslagen.

Lagändringarna syftar till att säkerställa att Sverige kan uppfylla Natos krav på informationshantering. Förslagen innebär bl.a. att en kompletterande sekretessbestämmelse införs i offentlighets- och sekretesslagen om att sekretess ska gälla för en uppgift som har lämnats av ett utländskt organ inom ramen för Natosamarbetet, om det kan antas att Sveriges möjlighet att delta i samarbetet försämras om uppgiften röjs. Motsvarande sekretess ska gälla för en uppgift som en myndighet har lämnat till ett utländskt organ inom ramen för Natosamarbetet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (V).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:18 Förbättrade förutsättningar för Sverige i Nato – en kompletterande sekretessbestämmelse för Natoinformation.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Utskottets överväganden5

 Förbättrade förutsättningar för Sverige i Nato – en kompletterande
 sekretessbestämmelse för Natoinformation5

Särskilt yttrande7

 Förbättrade förutsättningar för Sverige i Nato – en kompletterande
 sekretessbestämmelse för Natoinformation (V)7

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag8

 Propositionen8

Bilaga 2

Regeringens lagförslag9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Förbättrade förutsättningar för Sverige i Nato – en kompletterande sekretessbestämmelse för Natoinformation

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:18.

Stockholm den 13 november 2025

På konstitutionsutskottets vägnar

Jennie Nilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jennie Nilsson (S), Mats Green (M), Michael Rubbestad (SD), Hans Ekström (S), Fredrik Lindahl (SD), Ulrik Nilsson (M), Per-Arne Håkansson (S), Mauricio Rojas (L), Amalia Rud Stenlöf (S), Susanne Nordström (M), Jessica Wetterling (V), Gudrun Brunegård (KD), Lars Engsund (M), Jan Riise (MP), Peter Hedberg (S), Cecilia Gustafsson (M) och Fredrik Lindstål (C).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:18 Förbättrade förutsättningar för Sverige i Nato – en kompletterande sekretessbestämmelse för Natoinformation. Ärendets beredning fram till dess att regeringen beslutade om propositionen framgår av propositionens avsnitt Ärendet och dess beredning.

Regeringens förslag till beslut finns i bilaga 1 och lagförslagen i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Förbättrade förutsättningar för Sverige i Nato – en kompletterande sekretessbestämmelse för Natoinformation

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i offentlighets- och sekretesslagen. Förslagen innebär bl.a. att en sekretessbestämmelse införs i offentlighets- och sekretesslagen om att sekretess ska gälla för en uppgift som har lämnats av ett utländskt organ inom ramen för Natosamarbetet, om det kan antas att Sveriges möjlighet att delta i samarbetet försämras om uppgiften röjs. Motsvarande sekretess ska gälla för en uppgift som en myndighet har lämnat till ett utländskt organ inom ramen för Natosamarbetet.

Jämför det särskilda yttrandet (V).

Propositionen

I propositionen anför regeringen att samarbetet inom Nato förutsätter ett omfattande informationsutbyte mellan Nato och allierade och mellan allierade vilket i sin tur bygger på att informationsutbytet kan ske på ett säkert och förtroligt sätt. Vidare anför regeringen att Sverige som allierad i Nato har åtagit sig att följa Natos regelverk om informationshantering. Regeringen bedömer att den nuvarande sekretessregleringen inte är tillräcklig.

En ny sekretessbestämmelse som kompletterar utrikes- och försvarssekretessen måste därför införas för att Sverige fullt ut ska kunna uppfylla Natos krav på skydd av information. I propositionen föreslår regeringen att sekretess ska gälla för en uppgift som har lämnats av ett utländskt organ inom ramen för Natosamarbetet, om det kan antas att Sveriges möjlighet att delta i samarbetet försämras om uppgiften röjs. Motsvarande sekretess ska gälla för en uppgift som en myndighet har lämnat till ett utländskt organ inom ramen för Natosamarbetet.

Eftersom Natosamarbetet bedrivs i många olika former och med olika aktörer som tar del av och hanterar Natos information är det enligt regeringens uppfattning avgörande för bestämmelsens tillämplighet att informationen härrör från Natosamarbetet, oavsett vad det är för utländskt organ som informationen lämnas från eller till. Sekretessens föremål ska vara uppgifter som Sverige ger in till eller som Sverige får del av från ett utländskt organ inom ramen för Natosamarbetet. Eftersom de uppgifter som ska skyddas kan vara av varierande slag bedöms det inte vara möjligt att begränsa sekretessens föremål till uppgifter med ett visst innehåll.

Den föreslagna sekretessbestämmelsen bör enligt regeringen gälla hos alla myndigheter för uppgifter som lämnats av eller har getts in till Nato eller någon av dess medlemsstater inom ramen för Natosamarbetet. Det är således fråga om en obegränsad räckvidd, vilket innebär att bestämmelsen ska tillämpas hos alla myndigheter som hanterar sådana uppgifter som omfattas av bestämmelsens tillämpningsområde. Detta innebär också att bestämmelsen är tillämplig även i de fall där svenska myndigheter tagit emot uppgifter, som härrör från Nato, från en annan aktör t.ex. en annan myndighet.

Regeringen framhåller att en central utgångspunkt vid utformningen av en sekretessbestämmelse är att inte åstadkomma mer sekretess än vad som är oundgängligen nödvändigt för att skydda det intresse som föranlett bestämmelsen. När man överväger att införa en ny sekretessbestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen ska det därför göras en avvägning mellan sekretessintresset och insynsintresset.

I propositionen anför regeringen att insynsintresset i fråga om Sveriges internationella samarbeten i allmänhet har ansetts vara förhållandevis starkt. Även i fråga om uppgifter som avser verksamheter av betydelse för Sveriges försvar har lagstiftaren uttalat att dessa inte får undantas offentlighet annat än då det verkligen är påkallat. Med hänsyn till att Sverige måste kunna hemlighålla vissa uppgifter som har anknytning till Natosamarbetet för att få delta i samarbetet är det enligt regeringen en rimlig utgångspunkt att allmänhetens intresse av insyn får anses vara av mer underordnad betydelse när det gäller information som Sverige delar och tar del av inom ramen för Natosamarbetet.

Regeringen anser dock inte att det finns skäl som motiverar ett undantag från huvudregeln om att sekretessbestämmelser ska vara försedda med ett skaderekvisit. Vid en samlad bedömning anser regeringen att sekretessbestämmelsen styrka i detta fall lämpligast bör bestämmas till ett rakt skaderekvisit där risken för skada innebär att Sveriges möjlighet att delta i samarbetet inom Nato försämras om uppgiften röjs.

Vidare föreslås bl.a. vissa undantag från sekretessbrytande bestämmelser som gäller till förmån för myndigheter.

Regeringen bedömer att sekretess enligt den nya bestämmelsen bör gälla i femtio år, vilket i de allra flesta fall kommer att tillgodose kraven enligt Natos informationshanteringsregler.

Den tystnadsplikt som följer av den nya bestämmelsen ska ha företräde framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter, när det gäller uppgifter som om de röjs kan antas sätta Sveriges säkerhet i fara eller annars skada landet allvarligt.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom de överväganden som redovisas i propositionen och anser att riksdagen bör anta regeringens lagförslag.

Särskilt yttrande

Förbättrade förutsättningar för Sverige i Nato – en kompletterande sekretessbestämmelse för Natoinformation (V)

Jessica Wetterling (V) anför:

Med anledning av medlemskapet i Nato har Sverige bl.a. åtagit sig att följa Natos informationshånteringsregler. Som utgångspunkt har regeringen gjort bedömningen att den svenska lagstiftningen medför goda möjligheter att omhänderta och hantera information som härrör från Nato i enlighet med alliansens regelverk. Medlemskapet innebär dock ett mer omfattande informationsutbyte med Nato och dess medlemsstater än tidigare. Därför föreslår regeringen i propositionen vissa lagändringar som syftar till att säkerställa att Sverige kan uppfylla Natos krav på informationshantering. Förslagen innebär bl.a. att en kompletterande sekretessbestämmelse införs i 15 kap. offentlighets- och sekretesslagen med innebörden att sekretess ska gälla för uppgift som har lämnats av ett utländskt organ inom ramen för Natosamarbetet, om det kan antas att Sveriges möjlighet att delta i samarbetet försämras om uppgiften röjs, och att motsvarande sekretess ska gälla för uppgift som en myndighet har lämnat till ett utländskt organ inom ramen för Natosamarbetet.

Vänsterpartiet var emot att Sverige gick med i Nato. Natomedlemskapet är nu dock en verklighet, och mycket av det svenska försvarets verksamhet kommer därför att ha en koppling till Nato. Jag anser att det är av stor demokratisk betydelse att riksdagen har insyn i Natos arbete och att det fortsatt behöver värnas även efter medlemskapet i Nato. Det är därför olyckligt att Sverige behöver anpassa sin lagstiftning om offentlighet och sekretess till Natos regelverk på ett sätt som innebär att insynen försämras. Framöver bör Sverige verka för en större öppenhet och tillgång till information samt för att stärka den parlamentariska insynen i Natos verksamhet. Jag avser att följa frågan noga och vid behov återkomma med förslag till åtgärder.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:18 Förbättrade förutsättningar för Sverige i Nato – en kompletterande sekretessbestämmelse för Natoinformation:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i
offentlighets- och sekretesslagen
(2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)¹

dels att nuvarande 15 kap. 1 b § ska betecknas 15 kap. 1 c §,

dels att 15 kap. 3 och 6 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 15 kap. 1 b § ska sättas närmast före 15 kap. 1 c §,

dels att det ska införas en ny paragraf, 15 kap. 1 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.**1 b §**

Sekretess gäller för uppgift som har lämnats av ett utländskt organ inom ramen för Natosamarbetet, om det kan antas att Sveriges möjlighet att delta i samarbetet försämras om uppgiften röjs.

Motsvarande sekretess gäller för uppgift som en myndighet har lämnat till ett utländskt organ inom ramen för Natosamarbetet.

Om sekretess gäller enligt första eller andra stycket, får de sekretessbrytande bestämmelserna i 10 kap. 5 c §, 15–27 §§ och 28 § första stycket inte tillämpas.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år. Om det finns särskilda skäl, får dock regeringen meddela föreskrifter om att sekretessen ska gälla under längre tid.

3 §²

Sekretessen enligt 1, 1 a och 2 §§ hindrar inte att uppgifter som avses i 37 kap. 4 § lämnas till den nationella upplysningsbyrån enligt det som föreskrivs i 6 kap. 1 § lagen (2006:544) om kommuners och

Sekretessen enligt 1, 1 a, 1 b och 2 §§ hindrar inte att uppgifter som avses i 37 kap. 4 § lämnas till den nationella upplysningsbyrån enligt det som föreskrivs i 6 kap. 1 § lagen (2006:544) om kommuners och

¹ Senaste lydelse av 15 kap. 1 b § 2013:972.

² Senaste lydelse 2019:937.

regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och förordningen (1996:1475) om skyldighet att lämna upplysningar m.m. *om* krigsfångar och andra skyddade personer.

regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och förordningen (1996:1475) om skyldighet att lämna upplysningar m.m. *rörande* krigsfångar och andra skyddade personer.

6 §³

Den tystnadsplikt som följer av 1 § inskränker rätten enligt 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter, när det är fråga om uppgift vars röjande kan antas sätta *rikets* säkerhet i fara eller annars skada landet allvarligt.

Den tystnadsplikt som följer av 1 b § inskränker rätten enligt 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Att den tystnadsplikt som följer av 2 § inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter i vissa fall följer av 7 kap. 10, 12–18 §§, 20 § 3 och 22 § första stycket 1 och andra stycket tryckfrihetsförordningen samt 5 kap. 1 § och 4 § första stycket 1 och andra stycket yttrandefrihetsgrundlagen.

Den tystnadsplikt som följer av 1 och 1 b §§ inskränker rätten enligt 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter, när det är fråga om uppgift vars röjande kan antas sätta *Sveriges* säkerhet i fara eller annars skada landet allvarligt.

Den tystnadsplikt som följer av 1 c § inskränker rätten enligt 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

³ Senaste lydelse 2018:1919.